

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 22 mars 2024
(OR. en)

8148/24
ADD 5

Interinstitutionellt ärende:
2024/0068(COD)

SOC 231
EMPL 133
ECOFIN 353
EDUC 99
JEUN 64
CODEC 885
IA 93

FÖLJENOT

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	21 mars 2024
till:	Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	SWD(2024) 68 final
Ärende:	ARBETSDOKUMENT FRÅN KOMMISSIONENS AVDELNINGAR SAMMANFATTNING AV KONSEKVENSBEDÖMNINGSRAPPORTEN [...] Följedokument till Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om förbättring och upprätthållande av praktikanter arbetsvillkor och motverkande av anställningsförhållanden förtäckta som praktikprogram och Förslag till rådets rekommendation om förstärkta kvalitetskriterier för praktikprogram och om ersättande av rådets rekommendation av den 10 mars 2014 om kvalitetskriterier för praktikprogram [...]

För delegationerna bifogas dokument – SWD(2024) 68 final.

Bilaga: SWD(2024) 68 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 20.3.2024
SWD(2024) 68 final

ARBETSDOKUMENT FRÅN KOMMISSIONENS AVDELNINGAR
SAMMANFATTNING AV KONSEKVENSBEDÖMNINGSRAPPORTEN

[...]

Följedokument till

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om förbättring och upprätthållande av praktikanter arbetsvillkor och motverkande av anställningsförhållanden förtäckta som praktikprogram

och

Förslag till rådets rekommendation om förstärkta kvalitetskriterier för praktikprogram och om ersättande av rådets rekommendation av den 10 mars 2014 om kvalitetskriterier för praktikprogram

[...]

{COM(2024) 132 final} - {COM(2024) 133 final} - {SEC(2024) 97 final} -
{SWD(2024) 66 final} - {SWD(2024) 67 final}

A. Behov av EU-åtgärder

Vilket problem behöver åtgärdas?

Det finns 3,1 miljoner praktikanter i EU, och efterfrågan på praktikplatser förväntas öka. Bra praktikplatser kan vara ett sätt att ta sig in på arbetsmarknaden. Trots de förbättringar som skett till följd av [rådets rekommendation från 2014 om kvalitetskriterier för praktikprogram](#) kvarstår en del utmaningar.

Den första utmaningen handlar om att organisationer som erbjuder praktik **har en problematisk användning av praktikprogram**, dvs. använder olagliga metoder där reguljära anställningsförhållanden förtäcks som praktikplatser eller där praktikplatserna inte är förenliga med lagstiftningen. Personer som deltar i olagliga praktikprogram frångår rättigheter enligt EU-rätten, nationell lagstiftning eller kollektivavtal. Den andra utmaningen är förekomsten av **undermåliga praktikprogram**, med ingen eller omotiverat låg ersättning, ingen tillgång till socialt skydd och/eller ett undermåligt lärandemoment, även om de kan vara lagliga. Den tredje handlar om **ojämlik tillgång** på grund av hinder för utsatta grupper, hinder för gränsöverskridande praktik och utmaningar för praktik på distans eller i hybridformat.

Dessa problem påverkar (unga) människors övergång till arbetsmarknaden negativt, berövar vissa av dem sina rättigheter som arbetstagare och ökar risken för fattigdom och social utestängning. De skapar också illojal konkurrens på marknaden, kan vidmakthålla kompetensglapp och hämmar EU:s konkurrenskraft.

Vad förväntas initiativet leda till?

Initiativets allmänna mål är att förbättra användningen av, kvaliteten på och tillgången till praktikprogram i hela EU, så att de ger deltagarna en verklig lärande- och arbetslivserfarenhet som underlättar övergången från utbildning till arbete och från arbete till arbete. Det syftar särskilt till att öka efterlevnaden av tillämplig lagstiftning och hjälpa praktikanter att utöva sina arbetstagarättigheter, förhindra en problematisk användning av praktikprogram, stödja rättvisa arbetsvillkor (inklusive lön och tillgång till socialt skydd) och till att förbättra praktikprogrammens lärandemoment och tillgången till praktikmöjligheter.

Vad är mervärdet med åtgärder på EU-nivå?

EU-initiativet kommer att bidra till att uppnå fördragets mål att främja en hållbar ekonomisk tillväxt och sociala framsteg. Det bör leda till social konvergens och ökad samstämmighet på den inre marknaden genom att hjälpa medlemsstaterna att säkerställa lika villkor, efterlevnaden av tillämpliga regler och en konsekvent och rättvis skyddsnivå för praktikanter i EU. Det kommer också att utöka poolen av (framtida) arbetstagare med relevant kompetens och bidra till företagets konkurrenskraft och social delaktighet.

B. Alternativ

Vilka alternativ, både lagstiftning och andra åtgärder, har övervägts? Finns det ett rekommenderat alternativ? Varför?

I konsekvensbedömningen behandlas fyra politikområden: den problematiska användningen av praktikprogram (A), undermåliga praktikprogram (B), en ojämlik tillgång till praktikprogram (C) och luckor i tillämpningsområdet (D). Dessa alternativ valdes ut på grund av att de fick

högst positivt resultat i fråga om ändamålsenlighet, effektivitet, samstämmighet och proportionalitet jämfört med referensscenariot.

Inom **politikområde A** ställs det i det rekommenderade alternativet krav på ändamålsenliga kontroller och inspektioner för att upptäcka och vidta verkställighetsåtgärder mot praktikprogram som inte är förenliga med lagstiftningen och anställningsförhållanden som är förtäckta som praktikplatser, med stöd av en icke uttömmande förteckning över faktorer som fastställts på EU-nivå. Det omfattar åtgärder för att ge behöriga myndigheter stöd i sin bedömning och särskilda stödåtgärder som hjälper praktikanter att hävda sina rättigheter.

Inom **politikområde B** säkerställer det att praktikanter som är arbetstagare inte har sämre arbetsvillkor, inklusive lön, än jämförbara arbetstagare i lägre befattningar, såvida detta inte motiveras på objektiva grunder. Det innehåller bland annat rekommendationer om rättvis/proportionell ersättning, tillgång till socialt skydd och mentorskap för alla praktikanter och utökad information genom skriftliga praktikavtal.

Inom **politikområde C** innehåller det rekommendationer om att 1) säkerställa lika tillgång till praktik för utsatta grupper, 2) underlätta praktik i andra länder och 3) förbättra praktik som genomförs på distans eller i hybridformat. Inom **politikområde D** utvidgas tillämpningsområdet till att omfatta alla praktikprogram.

Det rekommenderade alternativet är ett paket bestående av ett **direktiv** som är tillämpligt på praktikanter som är arbetstagare enligt EU-rätten och en **uppdaterad rådsrekommendation** som omfattar alla praktikanter.

Vem stöder vilka alternativ?

Det rekommenderade alternativet återspeglar i enlighet med artikel 225 i EUF-fördraget prioriteringarna i [Europaparlamentets resolution från 2023](#), där kommissionen uppmanas att uppdatera och stärka rådets rekommendation från 2014 och göra den till ett mer kraftfullt lagstiftningsinstrument. Det är också ett svar på en rekommendation från konferensen om Europas framtid och på fackföreningarnas och ungdomsorganisationernas ståndpunkter. På grund av subsidiaritets-, proportionalitets- och laglighethänsyn omfattar det rekommenderade alternativet dock inte de rättsligt bindande åtgärder som dessa berörda parter efterlyser på flera områden. Arbetsgivarna instämmer i det allmänna målet och de flesta alternativen i det rekommenderade alternativet, men motsätter sig en rättsligt bindande åtgärd och förespråkar åtgärder utan lagstiftningskaraktär.

C. Det rekommenderade alternativets konsekvenser

Vad är nyttan med det rekommenderade alternativet?

Det kommer att medföra **social nytta för praktikanterna** genom att minska antalet problematiska och undermåliga praktikplatser. Det kommer också att leda till att färre praktikanter gör praktik med alltför lång varaktighet, inklusive upprepade praktikprogram eller flera praktikprogram i rad hos samma arbetsgivare. Praktikanterna skulle också gynnas av en rättvisare ersättning, större tillgång till socialt skydd och bättre utbildningsmöjligheter. Beroende på genomförandet skulle detta kunna påverka upp till 1,5 miljoner oavlönade praktikanter och 300 000 avlönade praktikanter utan tillgång till fullständigt socialt skydd. Praktikanter som anses vara arbetstagare kommer att behandlas lika med andra/lägre arbetstagare på samma arbetsplats, såvida inte olika behandling är motiverad på objektiva

grunder. Det rekommenderade alternativet skulle också göra praktikprogrammen mer tillgängliga för praktikanter från utsatta grupper, inbegripet personer med funktionsnedsättning.

Det rekommenderade alternativet förväntas medföra **ekonomisk nytta för de organisationer som erbjuder praktik** som kommer att uppleva en rättvisare konkurrens på marknaden. Arbetsgivarna skulle dessutom gynnas av en ökad produktivitet och konkurrenskraft tack vare en mer kvalificerad arbetskraft. Ytterligare fördelar skulle uppstå genom en bättre matchning på arbetsmarknaden och högre andel personer som stannar kvar på arbetsplatsen, vilket skulle kunna minska arbetsgivarnas kostnader för att söka, matcha och rekrytera personal. De organisationer som erbjuder praktik skulle också gynnas av en bredare och mer diversifierad grupp sökande.

Vad är kostnaderna för det rekommenderade alternativet?

De **största kostnaderna** för det rekommenderade alternativet är en eventuell ökning av personalkostnader och kostnader för administrativa eller rättsliga förfaranden och påföljder. Detta skulle endast gälla organisationer som vid kontroller och inspektioner konstateras erbjuda problematiska och undermåliga praktikplatser. Det medför också vissa kostnader att anpassa sig till de nya bestämmelserna och att (på begäran) lämna information om praktikanter och deras avtal till behöriga myndigheter.

Vissa berörda parter var oroade över att dessa kostnader skulle kunna minska utbudet av praktikplatser, särskilt avlönade praktikplatser. De flesta av dessa praktikplatser som kan komma att försvinna är sannolikt problematiska och/eller undermåliga praktikplatser, vilket är initiativets syfte. Antalet avlönade praktikplatser väntas endast minska i mindre omfattning, med tanke på fördelarna för de organisationer som erbjuder praktik, den demografiska utvecklingen och den strama arbetsmarknaden.

Hur påverkas företagen, särskilt små och medelstora företag?

Små och medelstora företag kommer att ha tillgång till en större pool av praktikanter och mer likvärdiga förutsättningar, vilket kommer att bidra till deras konkurrenskraft.

Påverkas medlemsstaternas budgetar och förvaltningar i betydande grad?

De nationella myndigheterna skulle bli effektivare när det gäller att upptäcka och bekämpa anställningsförhållanden som förtäcks som praktikplatser. Ökade intäkter från skatter och sociala avgifter, utdömda böter och minskade utgifter för socialt skydd och aktivering skulle ha en positiv inverkan på de offentliga budgetarna. Kostnaderna skulle huvudsakligen härröra från genomförandet av nationella regelverk, förstärkning av inspektionsmyndigheternas kapacitet och inrättande av rapporteringskanaler. En liten negativ inverkan på budgeten skulle kunna observeras om de organisationer som erbjuder praktik beslutar att minska det totala antalet avlönade tjänster.

Uppstår andra betydande konsekvenser?

Det rekommenderade alternativet förväntas ha en stark positiv inverkan på säkerställandet av grundläggande rättigheter i EU.

D. Uppföljning

När kommer åtgärderna att ses över?

Direktivet kommer att utvärderas fem år efter ikraftträdandet, efter en tvåårig införlivandeperiod, och rekommendationen kommer att utvärderas inom tre år efter antagandet.